

Briuselis, 2019 01 24
COM(2019) 13 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

KOMISIJOS ATASKAITOS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 511/2014
dėl Nagojos protokolo dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei
teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo naudotojams skirtų atitikties
priemonių Sąjungoje**

Priedas

Bendroji informacija, susijusi su ataskaita pagal Reglamento (ES) Nr. 511/2014

16 straipsnio 1 dalį

Tarptautiniai įsipareigojimai, nustatyti Nagojos protokole

Nagojos protokolas yra 2010 m. spalio mėn. priimtas tarptautinis susitarimas¹ siekiant įgyvendinti Biologinės įvairovės konvencijos² trečią tikslą, t. y. sąžiningą ir teisingą naudos, gaunamos naudojant genetinius išteklius, pasidalijimą. Tikimasi, kad nauda bus skirta Biologinės įvairovės konvencijos pirmam ir antram tikslams pasiekti ir todėl prisidės prie jų įgyvendinimo, t. y. biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus biologinės įvairovės komponentų naudojimo.

Protokole nustatoma bendra principų ir priemonių, susijusių su galimybe naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningu bei teisingu naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimu, sistema (paprastai vadinama GNNP). Nagojos protokole nustatytos trys priemonių rūšys: galimybės naudotis, naudos pasidalijimo ir atitikties priemonės. Visos Protokolo Šalys, naudodamosi savo suvereniomis teisėmis į genetinius išteklius, gali nustatyti galimybės naudotis priemones, atsižvelgdamos į tokioms priemonėms taikomus Protokolo reikalavimus (aiškumo, skaidrumo, teisingų ir nesavavališkų procedūrų ir t. t.). Galimybės naudotis priemonėmis turėtų būti nustatytos sąlygos dėl to, kaip gauti šalies teikėjos sutikimą, duodamą iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, ir kaip nustatyti abipusiškai sutartas sąlygas, siekiant, kad genetinių išteklių teikėjai ir naudotojai dalytųsi nauda. Antra priemonių rūšis, t. y. naudos pasidalijimas, yra įtraukta į susitarimus (abipusiškai sutartas sąlygas) ir jai taikoma sutarčių teisė. Trečia priemonių rūšis susijusi su atitikties priemonių nustatymu, kuris yra privalomas pagal Protokolą. Kiekviena Šalis turi imtis tinkamų, veiksmingų ir proporcingų teisinių, administracinių ar politinių priemonių, kad užtikrintų, kad jos jurisdikcijoje naudojami genetiniai ištekliai būtų gauti turint sutikimą, duodamą iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, ir kad būtų nustatytos abipusiškai sutartos sąlygos, kaip reikalaujama pagal šalies teikėjos vidaus teisės aktus dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo. Siekdamas užtikrinti atitiktį Šalys turi imtis atitinkamų priemonių siekdamas stebėti, kaip naudojami genetiniai ištekliai. Šiomis aplinkybėmis Šalys turi nustatyti kontrolės punktus, kuriuose būtų renkama atitinkama informacija, susijusi su sutikimu, duodamu iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, ir abipusiškai sutartomis sąlygomis. Ši informacija perduodama Galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo informacijos centrui³, taip pat šaliai teikėjai. Galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos

¹ *Biologinės įvairovės konvencijos Nagojos protokolas dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo* buvo priimtas 2010 m. spalio 29 d. Nagojoje (Japonija) per dešimtąją Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijos susitikimą ir įsigaliojo 2014 m. spalio 12 d. (<http://www.cbd.int/abs/>).

² JT Biologinės įvairovės konvencija, priimta 1992 m. Nairobyje ir pateikta pasirašyti Rio de Žaneire įvykusiame Žemės aukščiausiojo lygio susitikime (1992 m. birželio 5 d.). 1993 m. spalio 25 d. Tarybos sprendimu dėl Biologinės įvairovės konvencijos sudarymo suteikiamas Europos Sąjungos pritarimas Biologinės įvairovės konvencijai; OL L 309, 1993 12 13, p.1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex:31993D0626>.

³ Protokolo 14 straipsnis.

pasidalijimo informacijos centras yra IT platforma, kurioje Šalys pateikia visas susijusias teises, administracines ir politikos priemones; pavyzdžiui, su galimybe naudotis genetiniais ištekliais susijusius teisės aktus, šalies išduotus leidimus (perkeliamus į tarptautiniu mastu pripažįstamus atitikties sertifikatus), informaciją, susijusią su genetinių išteklių naudojimo stebėseną (vėliau perkeliamą į kontrolės punktų pranešimus), informaciją, susijusią su kompetentingomis nacionalinėmis valdžios institucijomis ir t. t. Galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudoti pasidalijimo informacijos centras suteikia galimybę visiems susijusiems subjektams keistis atitinkama informacija.